

Fietsen over in totaal 21 kilometer aan kerkenpaden in Beltrum

“Beltrum is door de kerkepaden 300 procent mooier geworden”

door Marianne Kasteel

Na jaren voorbereiden en vele uren vrijwilligerswerk kan Stichting Fiets- en Wandelpaden Beltrum e.o. Beltrum nu letterlijk van een heel andere kant laten zien.

Kerkepaden in cijfers:

- Het 21 kilometer lange Beltrumse kerkepadentraject heeft drie hoofdroutes, die afzonderlijk, maar ook achter elkaar gefietst kunnen worden
- Zo is er een 8.5 kilometer lang pad langs de heringerichte Slinge, vanaf de Hartebroekseweg in Groenlo tot aan het Kooibos in Borculo.
- Bij het project zijn veel partijen betrokken, waaronder het recreatieschap en het waterschap
- Aanlegkosten: 600.000 euro
- De kerkepaden worden 6 juni 2008 officieel geopend.
- Er is een Stichting Vrienden van de Kerkepaden Beltrum e.o. voor extra steun. Zo'n 1100 gezinnen zijn donateur
- Plattegronden van de routes zijn voor twee euro te koop bij de Beltrumse cafés, de wijngaard De Beekerij, campings en VVV's.

BELTRUM - Het Möllepad, het Austepad, het Sonderspad of het Slingepad. Tot voor kort bestonden ze officieel niet. Nu leiden ze fietsers en wandelaars langs fraaie boerderijen, nieuwe natuurgebieden en bossen rondom Beltrum. Na jaren plannen en voorbereiden opent de Stichting Kerkepaden Beltrum e.o. volgende maand officieel haar 21 kilometer lange fiets- en wandeltraject. Voorzitter Fons Bokkers en bestuurslid Theo Stapelbroek zijn zichtbaar trots op hetgeen tot stand is gekomen. Uiteraard hebben de twee het Beltrumse rondje al ettelijke keren zelf gefietst. Elke keer staan ze weer versteld hoe anders hun woon- en leefomgeving eruit ziet als je letterlijk een nieuwe weg inslaat. „Je ziet boerderijen en gebieden opeens van een heel andere kant. Ik ontdek elke keer weer nieuwe en mooie dingen”, zegt Stapelbroek.

Een kerkenpadenroute is niet zo-maar een-twee-drie klaar, blijkt uit het relaas van het tweetal. Het idee voor een Beltrumse fietsroute, naar het voorbeeld van de Zieuwentse kerkenpaden, dateert uit 2000. „Beltrum had weinig fiets- en wandelpaden maar wel heel veel B-weggetjes, waar ook het zware landbouwverkeer overheen moet. Een kerkenpad is niet alleen mooi voor fietsers maar biedt gelijk een veilige fietsroute voor schoolkinderen en volwassenen”, aldus Stapelbroek. Aanvankelijk dacht de stichting de oude kerkenpaden, die tot de jaren vijftig bestonden, in ere te herstellen. „Dat bleek niet haalbaar. De omgeving is door de ruilverkaveling in 1955 enorm veranderd”, aldus Stapelbroek. Dus ging de stichting op de kaart aan het puzzelen. Er is geprobeerd, vertelt Fons Bokkers, zoveel mogelijk rondjes te maken. Daarvoor moest de club bij grondeigenaren, zoals agrariërs, het waterschap en de gemeente aankloppen voor recht van overpad. „We hadden een strook van tweeënhalve meter nodig. Het grootste

gedeelte van de Beltrumse bevolking reageerde positief. Zo'n 85 tot 90 procent van ons plan is gelukt." Het eerste pad werd in 2004 aangelegd. Vier jaar na dato meldt voorzitter Fons Bokkers dat op een haar na de hele Beltrumse route klaar is. „Er blijven natuurlijk nog wensen over, maar we stoppen nu. We willen eerst zien hoe het onderhoud verloopt. Je moet niet vergeten dat we alles met vrijwilligers moeten onderhouden. Als je beide kanten van de paden maait, dan heb je al 42 kilometer berm te doen. Dat is van hier tot Arnhem. Die klus doen we gemiddeld vier keer per jaar."

Theo Stapelbroek coördineert de werkzaamheden. Een goed onderhouden pad is het visitekaartje van het project, erkent hij. De stichting heeft niet te klagen over hulpvaardige plaatsgenoten. De club kan een beroep doen op

Foto: Astrid Lankveld-Lageschaar

39 vrijwilligers. Zij snoeien, maaien, harken en knippen bij toerbeurt. „Om de drie weken maken we een ronde langs alle paden." Om de fietsroute nog aantrekkelijker te maken heeft de stichting picknicktafels en bankjes geplaatst en drie kikkerpoelen laten graven. Langs het traject hangen, op initiatief van de stichting, 49 nestkastjes. „Starterswoningen voor vogels", grapt Stapelbroek. Beltrumers dragen het project een warm hart toe. „Als je nagaat dat we hadden gehoopt op 25 vrijwilligers en er 39 hebben gekregen, dan zegt dat wel wat", aldus de onderhoudsman. Zij hebben samen inmiddels 10.000 uur in het traject gestoken, zegt Bokkers. Ook trokken de Beltrumers onlangs gul de portemonnee toen de Vrienden van de Stichting Kerkepaden Beltrum langs de deuren gingen. Ruim 1100 gezinnen werden donateur. De opbrengst van die actie is bestemd voor het onderhoud aan de paden. „We proberen daar ook via de gemeente geld voor te krijgen", zegt Bokkers. Nu het meeste werk is verzet, genieten beiden regelmatig van een fietstochtje over de nieuwe paden. Ze zijn nooit alleen, hebben ze gemerkt. Bokkers: „Het is druk op de paden. Laatst zei iemand me nog: 'Beltrum is 300 procent mooier geworden'.

Prachtig fiets- en voetpad langs de Slinge

Dat de Slinge zoveel mogelijk moet terugkeren naar zijn oorspronkelijke loop, is onderhand wel algemeen bekend. Minder bekend is misschien dat vanaf de Hartebroekseweg er nu ook al een prachtig fiets- en voetpad langs de Slinge is aangelegd richting de eerste brug van de Ruurloseweg. Dat is ontstaan door een samenwerking tussen het Waterschap Rijn en IJssel, de ruilverkavelingcommissie en de stichting Kerkepaden Beltrum. Aan het begin van het pad prijkt

dan ook een prachtig bord met de tekst: 'Stichting Kerkepaden Beltrum e.o.' Het ligt in de bedoeling dat het pad later in het jaar helemaal langs de Slinge wordt doorgetrokken naar Borculo. Dat zou aanvankelijk in het voorjaar gebeuren, maar het zeer natte weer heeft de uitvoering even onmogelijk gemaakt en nu hoopt het Waterschap dat tegen de herfst de hele route klaar zal zijn. Er zal dan een prachtig recreatiegebied ontstaan en een fraai natuurgebied waar tal van dieren ook weer volop kansen krijgen en waar ook de jachtige mens rustig kan recreëren.

De inzichten over de waterlopen zijn in de loop van de tijd duidelijk gewijzigd; was het 40 jaar geleden zo dat het water snel moest worden afgevoerd, nu ligt die visie anders en kunnen mensen ook nog genieten van een prachtig stukje natuur. Fietst of loopt u het zelf een keer!

Wethouder onthult beeld ter ere van Kerkepaden Beltrum

Bron: Berkelbericht Gemeente Berkelland

Met het onthullen van het beeldje 'Karkgang', dat door de Raad van Overleg Beltrum werd aangeboden aan de stichting kerkenpaden, heeft wethouder Dennis Meijerink de Kerkepaden Beltrum officieel geopend. "Wat een prestatie is hier neergezet: 21 kilometer aan kerkenpaden in Beltrum. Hiermee is Beltrum de grootste aanbieder van kerkenpaden in Nederland. Daar zijn we als gemeente trots op. Nog trotser zijn we omdat dit initiatief vanuit de Beltrumse bevolking komt", zegt wethouder Dennis Meijerink. "Door een krachtig en creatief bestuur, dat met een goed verstand van zaken en vooral een persoonlijke benadering enorm veel draagvlak heeft weten te krijgen onder de bevolking. Dat mag blijken uit de maar liefst 1100 leden die de Stichting Kerkepaden Beltrum steunen. En het team van 39 vrijwilligers van jong tot oud dat de paden onderhoudt. Dit is bewonderenswaardig."

Aanwinst

Kerkepaden kennen een rijke historie. Vroeger lag rondom veel dorpen een fijnmazige structuur van paden die in de eerste plaats zorgden voor een directe verbinding naar de kerk. Veel van deze paden zijn verloren gegaan toen de ruilverkaveling plaats vond. Ook werden mensen minder afhankelijk van de paden door de komst van de fiets en later de auto. Nu krijgen deze paden een nieuwe dimensie, nieuw gebruik. Waren het vroeger

smalle onverharde paden van waarover mensen door velden en weilanden naar het godshuis/de kerk liepen. Zijn het nu paden die fietsers en wandelaars langs onze prachtige boerderijen,

natuurgebieden en bossen brengen en hen van het landschap laten genieten. De paden en de omgeving zijn op zich al uniek, maar in Beltrum wordt ook voor van allerlei extra's gezorgd als vogelhuisjes, kikkerpoelen en bankjes. Ook heeft de stichting plattegronden laten maken die zij op diverse plaatsen te koop aanbieden. Hiermee zijn de Kerkenpaden voor de recreanten in Berkeiland echt een aanwinst.

Wethouder Dennis Meijerink: "Beltrum is de grootste aanbieder van Kerkepaden in Nederland, daar zijn we trots op. Nog trotser zijn we omdat dit initiatief van uit de Beltrumse bevolking komt"

Donderdag 12 juni 2008 De Twentsche Courant Tubantia

Nieuwe bank voor laatste nieuwtjes met dank aan de bank

Bennie Belterman maakte zitplek rond boom op Mariaplein.

BELTRUM - Het is goed toeven op het Mariaplein in Beltrum. Zeker bij goed weer in de schaduw van de imposante kastanjeboom die, naar men zegt, 175 jaar oud is. Voor toerfietzers, maar ook voor oudere inwoners van Beltrum zelf. Nu helemaal. Want rondom de stam staat een zitbank, waarop de laatste nieuwtjes kunnen worden uitgewisseld. Met dank aan de Rabobank en Bennie Belterman (67), de maker van de rondzitbank. Voorzitter Leo te Woerd van de Raad van Overleg Beltrum legt uit: „We hadden van de Rabobank nog een cadeau tegoed. Toen die enkele jaren geleden verhuisde naar het gebouw van het Wit-Gele Kruis, wilden ze de Beltrumse gemeenschap iets geven. Omdat de wachtruimte voor de buurtbus is vernield en later is weggehaald omdat er geen bus meer komt, konden mensen nergens zitten om een beetje te kletsen. Daar moest iets voor terug komen." Aan Bennie Belterman werd gevraagd een tekening te maken. Die begon met uitgebreid te rekenen. „Eerst had ik een cirkel met een doorsnede van drie meter om de boom gemaakt, maar dat bleek te groot. En een cirkel met een doorsnede van 2,85 meter bleek te klein. Toen heb ik latten uitgelegd rond de boom, ben aan het rekenen geslagen en kwam uit op zes banken die aan de voorkant 2,23 meter lang zijn en onder een hoek van 60 graden tegen elkaar staan. Vier weken geleden ben ik er mee begonnen, eind vorige week heb ik de banken in een zeshoek rond de boom geplaatst en vastgemaakt op betonnen poeren." Belterman gebruikte de houtsoort dark red meranti, A-kwaliteit. Eerst werd door de Rabobank nog gevraagd of het iets lichter kon.

'Het moest worden zoals ik het wilde of anders niet: solide dus'

Nee, heb ik gezegd, dan doe ik het niet. Het wordt zoals ik het wil: solide. Ik wil er ook een eigen identiteit aan geven. De banken zijn geschroefd, één bank heb ik helemaal gelijmd. Dat maakt de constructie extra stevig." Inclusief voorbereiding en schilderen heeft Belterman er 110 uur aan gewerkt. „Ik heb in de bouw gewerkt en later bij de Leo Stichting in Borculo waar ik bij de technische dienst zat. Sinds mijn 62e ben ik met de vut, maar ze weten me steeds te vinden. Samen met mijn buurman Frans Roerdink hadden we net een eikenhouten uitkijktoren gemaakt voor het kerkenpad vlakbij de Avesterweg, zo'n twee kilometer buiten Beltrum.

We waren net klaar toen Leo te Woerd van de Raad van Overleg kwam vragen of ik een bank wilde maken. Voor de gemeenschap Beltrum doe ik het graag," Maar voorlopig wil Belterman zich weer wat meer op zijn hobby's gaan richten, zoals het scheidsrechteren bij voetbalvereniging Vios en het begeleiden van een hobbygroep. Het eerste is sinds het einde van de voetbalcompetitie even niet aan de orde, maar bij de hobbygroep voor kinderen is hij wekelijks te vinden. „We hebben een groep in buurthuis De Wanne. Daar komen kinderen uit de groepen vijf tot en met acht en leren ze allerlei dingen te maken. Daar help ik ze bij."

Bennie Belterman rust even uit op de bank die hij zelf ontwierp en maakte.

De bank is een geschenk van de Rabobank aan de Beltrumse gemeenschap.

foto Theo Kock

Ruilverkavelaars slaan zelf aan het genieten

Fietsend slot landinrichting, mét kaart om het voorbeeld te volgen.

BELTRUM - Na pakweg tien jaar voorbereiden en tien jaar uitvoeren is de ruilverkaveling Beltrum-Eibergen 'af'. Daags na de laatste vergadering van de landinrichtingscommissie stapten betrokkenen bij het hele proces gisteren op de fiets, om te doen wat je in. tussen zoveel beter kunt rondom Beltrum: genieten. Later op de middag ontbond de Gelderse gedeputeerde H. Keereweer de commissie onder voorzitterschap van Th. Groot Zevert met dank voor de bewezen diensten. Nu al wordt er duidelijk veel gefietst en gewandeld over het netwerk van rustige wegen en paden rondom Beltrum. De paden van de Stichting Kerkenpaden Beltrum zijn weliswaar geen rechtstreeks product van de ruilverkaveling, maar versterken dat wel, memoreerde landinrichtingscommissielid S. Smit tijdens een tussen-stop bij de Slinge, waar informatie borden over de herinrichting van het gebied werden onthuld. De Slinge is van Winterswijk tot bij landgoed Beekvliet bij Borculo ingericht als ecologische verbindingszone. Binnen het gebied van 2790 hectare herverkaveld land is 95 hectare vrijgemaakt voor nieuwe natuur, dat vooral de

laatste twee jaar is aangelegd. Bij 25 hectare gaat het om land langs de spoorlijn Winterswijk-Zutphen, nog eens 33 hectare is naar Staatsbosbeheer gegaan, maar een 35 hectare groot gebied is als basisbiotoop in beheerseigendom overgedragen aan de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Berkel en Slinge, net als het 'dorpsbos' van 4,5 hectare bij Beltrum. Bij de inrichting van de basisbiotoop rond de Slinge is een stuw gesloopt en heeft het riviertje opnieuw een slingerend bed gekregen waarin het kan meanderen. Het is de bedoeling dat meer op natuurlijke beken ingestelde vissoorten als de blankvoorn en de rivierdonderpad zich hier thuis gaan voelen. Voor oeverzwaluwen is een nestelwand aangelegd. In het kader van de ruilverkaveling zijn drie landbouwbedrijven vertrokken. Eén van deze drie kon overigens elders binnen het gebied verder boeren.

Ter promotie van wat in het gebied bereikt is, heeft de landinrichtingscommissie een kaart gemaakt met daarop een fietsroute, alle aangelegde kerkenpaden en informatie over het gebied. Deze kaart is verkrijgbaar bij de VW of de Stichting Kerkenpaden Beltrum.

Ter afsluiting van de ruilverkaveling Beltrum-Eibergen stapten betrokkenen gisteren op de fiets om van het resultaat te genieten.

Foto Carlo ter Ellen

Bron: De Twentsche Courant Tubantia Vrijdag 12 september 2008 * AC